

III.

Het huis van Berthold den Wagenmaker was gelegen in het kwartier der timmerlieden, niet verre van het gravenkasteel. Evenals bij de meeste poorterswoningen van dien tijd was de gelijkvloers- of benedenverdieping uit steen opgebouwd; de bovenverdiepingen waren uit hout opgetrokken. Veiligheidshalve was de straatdeur van zware grendels voorzien, en waren er aan de breede vensters stevige beluiken aangebracht. De eerste bovenverdieping rustte op zware, buiten den muur uitstekende, ligbalken; daardoor waren de vertrekken dier verdieping merkelyk grooter dan die van het gelijkvloers. Verder was zij buitengewoon hoog in vergelyking met de andere, hetgeen een der bijzonderste eigenaardigheden van den bouwtrant der XIIe eeuw mag genoemd worden. Het dak stak nog meer vooruit, hetgeen voorzeker den vrijen toevoer van licht en lucht moest belemmeren, daar de straat niet zeer breed was.

Van de straat kwam men langs een stoep van een paar treden in de groote huiskamer, waarin zich, tegen een der zijmuren, de trap bevond, die naar de verdieping leidde. Achter de woonkamer bevond zich de keuken. De werkplaats van meester Berthold lag achter het huis, waarvan het door eene ruime, ommuurde binnenplaats gescheiden was. Naast de woning was een breede gang, die door eene poort met het werkhuis in verbinding stond, en langs waar de afgemaakte wagens naar buiten gebracht werden.

Boven de straatdeur hing aan eene ijzeren stang een klein, met felle kleuren geschilderd wiel, dat het bedrijf van den bewoner aanduidde.

* * *

Op het oogenblik dat graaf Hugo en Boso met hunne dienaars door de straat reden, snelde hun met hinkende stappen een reusachtig gebouwd poorter voorbij.

— Hei! Mankepoot! riep Boso op scherp-spottenden toon, hoe durft gij den heer van Meersenberg voorbijloopen, zonder hem te groeten? Is dat ook eene der vrijheden, welke door uw gezegende gemeentecharter gewaarborgd worden?

De aldus aangesprokene, die niemand anders dan Berthold de wagen-

maker was, bleef staan, wierp de ruiters eenen somberen blik toe, ontdekte zich en antwoordde:

— In de duisternis is het niet mogelijk iedereen te herkennen, edele heeren. Ik groet u!

Op dit oogenblik werd de deur zijner woning geopend en verschenen Walda en de oude Katrijne op den drempel.

— Vadertje, zijt ge eindelijk daar! riep Walda vroolijk.

— Goeden avond, vriend Berthold, sprak de vrouw van den burgemeester.

— Goeden avond, lief kind!

Goeden avond, vrouw Katrijne!

De oude vrouw daalde van de stoep door Walda gevolgd.

— Ik heb uwe dochter een poosje gezelschap gehouden, vriend Berthold. Nu echter wordt het tijd, dat ik huiswaarts keer. Ik ben zeker dat mijn man reeds met ongeduld op zijne Katrijn zit te wachten; en het zou mij spijten, dat hij boos werd, want dit zou de eerste maal zijn na ons huwelijk!

Hierop omhelsde zij het meisje en maakte van de gelegenheid gebruik om haar in het oor te fluisteren:

Zeg uw vader geen woord over hetgeen daarstraks voorgevallen is! Ge weet hoe opvliegend hij is!

— Wees gerust, moeder Katrijne, was het gedempte ant-

Laat XIIe eeuw.

woord. Ik zal zwijgen als een graf!

— Wil ik u een eind weegs vergezellen, vrouw Katrijne?

— Neen, neen, meester Berthold! Ik weet den weg en ben niet bang!

— Tot morgen!

— Goeden nacht!

* * *

Graaf Hugo en zijn bloedverwant zetten hunnen weg stilzwijgend voort. Bijwijlen keek de laatste zijn makker van terzijde aan terwijl een lachje om zijn mond speelde.

— Welnu, Hugo, is de vlaag van gramschap nog niet over?

— Neen!

— Ik zou durven wedden dat de ontmoeting met dien mankepoot er grootendeels de oorzaak van is!

— Inderdaad!

— Ja, die kerel is een der belhamels van de oproerige gemeente! Van hem zult gij u in de eerste plaats moeten ontslaan. Hij is niet van verstand ontbloot en gebruikt het om de poorters tegen u op te hitsen! Eens die man onschadelijk gemaakt, is ook een der hechtste steunpilaren der gemeente neergesmeten!...

— Gij hebt gelijk, Boso! Het is eene taak, waarmede ik Kuno zal gelasten! Hij is vlug, sterk en heeft nog nooit zijn stoot gemist!

— Weet gij hoe de poorters hem heeten?

— Neen!

— „De steel uwer bijl!”

— Heel aardig gevonden, op mijn woord! Nu, ik moet bekennen, dat ik hier niemand ken, die zoo behendig als hij met zwaard en dagge weet om te springen. Zelfs de heer van Laar, die ieder voor zijn arm doet zwichten, kan het niet tegen Kuno uithouden.

— Dat heb ik gezien, Hugo, op de laatste schermoefening. Verder moet ik u ronduit zeggen, dat ik mij soms niet al te zeer op mijn gemak gevoel, wanneer hij mij met zijne groote, donkere oogen aankijkt! 't Is een raadselachtige kerel!

— Dat, ja, maar getrouw als een hond!

— Ik heb menig lastig nabuur gekend, die dat ondervonden heeft, lachte Boso. Is meester Kuno een geboren laat van Meersenberg?

— Neen. Hij was nog een kind toen mijn vader hem bij den baron van Heiweerd tegen een jachthond ruilde, om mij tot dienstknaap en tevens tot speelkameraad te verstrekken. Ik was toen zwak en ziekelijk en mijn vader wou daarvoor geen jongen zijner eigen laten nemen. We groeiden samen op. In den beginne heb ik hem menigen slag en stamp gegeven. Later, nadat hij mij op zekeren dag met een knuppel tegen eenen reusachtigen wolf beschermd had, deed ik het niet meer, daar ik alsdan mij had kunnen overtuigen hoe sterk en overschrokken hij was, en daar ik vreesde dat hij, in een oogenblik van gramschap, mij zou behandeld hebben, gelijk hij met dien wolf gedaan had. Nog later leerden wij beiden schermen bij den wapenkapitein van het kasteel. Het duurde echter niet lang of hij kende er meer van dan onze leermeester; en dan was hij het, die mij verder schermlessen gaf.

't Is een zonderlinge kerel, ging Hugo voort, en er is iets in zijn karakter, dat ik nooit heb kunnen begrijpen.

— Zoo? En wat?

— Wel, dit: zend ik hem uit op een edelman, dan is hij aanstonds gereed, en wee zijn tegenstander; moet hij echter met een poorter twist zoeken en hem dooden, dan weigert hij halsstarrig en kunnen noch be- looning noch straf hem overhalen.... Ja, ja, 't is een aardige klant!

— Vindt gij niet, Hugo, dat hij eenigszins gelijkt op de dochter van Berthold den Mankepoot? En hebt ge dit meisje al eens oplettend aan- gekeken? Op mijn ridderwoord, ik begrijp niet hoe die ongelikte beer zulke mooie dochter kan hebben!

— Inderdaad!

— Ik heb eene maand doorgebracht aan het hof van den hertog van Brabant, waarheen gij mij gezonden had om uwe zaak te bepleiten; ik zag er tal van bevallige edelvrouwen, maar ik moet ronduit bekennen dat geen enkele harer in schoonheid met Bertholds dochter zou kunnen wedijveren.... Mag ik u een voorstel doen?

— Laat hooren, neef.

— Ik stel u voor, zoodra gij de gemeente vernietigd hebt en gij weder lijk voorheen alle recht over die menschen hebt, haar te ruilen voor de prachtigste wapenrusting mijner verzameling of een paar jachthonden.

— Ge zult ze hebben, waarde Boso! lachte de graaf. Ik vind het echter onnoodig daarvoor te wachten tot de gemeente vernietigd weze! Morgen doe ik de meid oplichten! Berthold zal natuurlijk razend zijn, ons beschuldigen, en zich willen wreken. Zijne vrienden, door hem opgestoott zullen ons misschien aanvallen....

— Dat is heel waarschijnlijk.

— Iedere onvoorzichtigheid van hunnentwege is graan op onzen molen, en geeft ons bij den hertog gewonnen zaak!

— Mooi bedacht, inderdaad. Nu, dat blijft dus afgesproken!

Op dit oogenblik weerklonk in de nabijheid het gerucht van zware voetstappen, en verscheen, uit de naburige straat komend, eene talrijke bende piekeniers. Deze waren allen op dezelfde wijze uitgerust. Een lederen kolder van boven tot onder met een net van dichte ijzeren ringetjes of maliën bezet, een ijzeren halskraag, en, op het hoofd een helm, die den vorm had van eenen stompen kegel en voorzien was van neusstuk en nekplaat. Zij droegen het zwaard in de zijde en de zes voet lange piek op den schouder. Stilzweigend en in de grootste orde trokken zij voorbij en verdwenen welhaast in de duisternis.

— Er is meer tucht bij die kerels, dan bij mijne eigen krijgslieden, morde de graaf.

— Het zijn piekeniers, welke de wacht aan gindsche poort gaan betrekken, sprak Boso. Sedert den mislukten aanval onzer vrienden, zijn

de poorters uiterst wantrouwend geworden en bewaken zij de poorten dag en nacht. De muren zijn langs alle zijden van het noodige voorzien om den vijand in geval van bestorming het hoofd te bieden.

— Het zal hun niet baten, gromde de graaf. Mijne maatregelen zijn zorgvuldig genomen. Onze vrienden binnen de muren wachten slechts op een teeken om zich op het volk te werpen; al de ridders en baronnen an mijn graafschap staan met hunne benden gereed om bij de eerste aanzegging de stad langs alle kanten in te sluiten!

— Dat weet ik, vriend, maar uwe partijgangers binnen de stad zijn niet talrijk genoeg om den strijd tegen de poorters aan te gaan. Zij zouden aldra door de overmacht verpletterd worden.

— Ook daarvoor heb ik gezorgd, Boso. Ik heb mij een geduchten bondgenoot verworven, wiens naam alleen reeds voldoende is om de poorters van schrik te doen verstuiven als hazen voor den wolf.

— Wien bedoelt gij?

— Raadt gij het niet? Ik bedoel Bertrand, den hoofdman der Zwarte Jagers!

De Zwarte Jagers, beste lezers, waren benden gelukzoekers, die toenmaals, evenals de brabançons, cotereaux en routiers in de Fransche provinciën, en de Linfaerts ruim een paar eeuwen later in Nederlotharingen, deze streken onveilig maakten. Was er oorlog, dan verhuurden zij zich aan de meestbiedende heeren; in vreedstijd liepen zij het land af, waren de schrik van alleenreizende edelen en ontzagen zich niet afgelegene ridder-sloten te overvallen en uit te plunderen. Gelderland, Brabant, het prinsbisdom Luik, Limburg en zelfs de vorstendommen aan gene zijde van den Rijn hadden veel van die ruwe klanten te lijden. Het gebeurde wel soms dat deze of gene vorst een leger te been bracht om zijne staten van die stropende benden te zuiveren, maar die pogingen leverden echter nooit den gewenschten uitslag op. De reden daarvan was heel eenvoudig. Wanneer de Zwarte Jagers zich niet bij machte voelden om hunne aanvallers zegevierend het hoofd te bieden, dan ontweken zij op behendige wijze elke beslissende botsing, matten hunne vijanden af of zochten eene schuilplaats in de uitgestrekte bosschen, waarmede deze streken toenmaals overdekt waren; het gebeurde ook vaak dat zij eene schuilplaats vonden op de landgoederen van dezen of genen heer, welken zij dienst bewezen hadden of die hen voor een strijd tegen een nabuur noodig had.

Het zal den lezer nu niet meer verwonderen dat Boso, bij het hooren van hunnen naam, met vroolijke verrassing uitriep:

— Oho! Nu begin ik te gelooven, dat gij als overwinnaar uit het strijdperk zult treden! Op mijn woord, dat heet ik durven! En daarvan hebt gij mij niets gezegd!

— Neen. Ik wilde de zaak geheim houden tot ik zeker was te gelukken. Vier weken geleden zond ik een mijner ruiters, die heel de streek goed kent, op zoek naar de Zwarte Jagers. Ik beloofde hem, zoo hij zijne zending goed volbracht, adelbrieven en de heerlijkheid Sporkhoven. Hij heeft Bertrand en zijne Jagers aangetroffen in het land van Kleef. De bandiet zal morgen zich in de nabijheid van mijn jachtslot bevinden.

— Morgen reeds! Dus een paar dagen vóór het bezoek van den hertog van Brabant!... Bravo, vriend, dat heet ik twee vliegen met een klap slaan! Op die manier kunt ge met Bertrand de noodige schikkingen nemen vóór gij den hertog aanvat om zijne toestemming voor het afschaffen der gemeente Meersenberg te krijgen.

— Dat is het!

— Gewis! En nu ga ik u een goeden raad geven. In geval de hertog mocht weigeren, hetgeen de hemel verhoede, dan rest u een middel om hem toch over te halen.

— Hoe dat?

— Gij weet dat de hertog vreeselijk gebeten is op den Zwarten Jager en zelfs dezès hoofd op prijs gesteld heeft. Welnu, zoo hertog Godfried niet gereedelijk toestemt, of te hooge eischen stelt, dan lokt gij Bertrand in eene hinderlaag en levert hem aan den hertog over. Dusdoende, kan de hertog u den kleinen dienst, welken gij van hem vraagt, onmogelijk weigeren.

— Wat een heerlijke gedachte, waarde neef! Zie om u daarvoor te beloonen, schenk ik u de heerlijkheid Sporkhoven in leen.

— Nadat gij ze al weggeschonken hebt aan een uwer ruiters, onderbrak Boso.

— De kerel is reeds dood en begraven, lachte Hugo. Toen hij mij verslag gedaan had over zijne gewichtige zending, waarover natuurlijk niemand iets mag weten, want kwam het ter oore van de poorters....

— Ja, ja, ik begrijp....

— Dan heb ik hem bewezen dat ik geen ondankbare ben. Na hem naar waarde geprezen te hebben voor zijn beleid heb ik hem de adelbrieven beloofd; daarna deed ik hem volgens het gebruik knielen, om mij de leenhulde te bewijzen. Toen dit gedaan was sloeg ik hem tot ridder. Ongelukkiglijk sloeg ik te hard en kwam mijn zwaard, niet met het plat, maar met het scherp op zijn nek terecht...

— Dus, ridder gestorven!

— Zooals ge zegt, Boso! Ge ziet dus wel dat ik het recht heb u met de heerlijkheid Sporkhoven te beleenen!

— Ik neem aan en beloof dat ik u flink zal ter zijde staan om den hertog te overreden.

— Daar reken ik op! Vaarwel!

Na die woorden namen de beide heeren afscheid. Graaf Hugo reed voort naar het slot, terwijl Boso, door een paar dienaars gevolgd, zich naar zijn „Steen” begaf.

* * *

Treden wij nu de woning binnen van den man, tegen wien door de beide adellijke heeren zulke heillooze voornemens gekoesterd werden. Daar hij in ons verhaal een overwegende rol speelt, achten wij het niet overbodig hem in breede trekken voor onze lezers te schetsen.

Meester Berthold was een man van ongeveer vijf en veertig jaar, wiens reusachtige lichaamsbouw eene buitengewone kracht verried. Hij ging door voor de sterkste poorter van Meersenberg en geen der grafelijke ruiters, hoe woest en vechtziek de meesten ook waren, zou het gewaagd hebben met hem twist te zoeken. Maar het was juist om den schrik, welken hij hun inboezemde, dat zij allen hem haatten, en kwam het tot eene openlijke botsing, hij ware stelling de eerste, die onder hunne slagen zou vallen. Een volle, bijna zwarte baard omkranste zijn door de zon gebruind gelaat, waarvan de scherpgeteekende trekken en de doordringende blik van stoutmoedigheid en wilskracht getuigden. Eene wonde, welke hij zich jaren geleden aan het been had toegebracht bij het afdisselen van een stuk hout, had de voetspieren verstijfd, zoodat hij eenigszins mankend ging. Het was om die reden dat hij in de wandeling Berthold de Manke genoemd werd. Onze lezers zullen nu wel begrijpen, waarom hij door ridder Boso met den scheldnaam „Mankepoot” bestempeld werd.

Het gezin van Berthold, hem zelf niet medegerekend, bestond uit vier personen: zijn blinden vader, zijne dochter en twee leerknappen, Vaast en Siemen. Deze twee laatsten waren flinke jongelingen, die gewoon waren de zaag, den hamer en de bijl te hanteeren. Zij waren zoozeer aan hunnen meester gehecht, dat zij zonder aarzelen voor hem en zijne familie door een vuur zouden geloopt hebben. Ook kon Berthold, wanneer hij voor persoonlijke zaken of als gezworne voor den dienst der gemeente zijne woning verliet, gerust op hunne waakzaamheid betrouwen; zijne dochter en zijn oude vader waren volkomen veilig onder de hoede der twee forsche leerknappen.

Eenige oogenblikken na de tehuiskomst van den wagenmaker stond de tafel gedekt en deed het gansche gezin zich te goed aan het stevige avondmaal, dat bestond uit brood, spek, eenen grooten aarden schotel vol gestoofde kool met wortelen, en eene kruik bier.

Voor elk der aanzittende huisgenooten stonden er op de tafel een kleine, aarden schotel en een kroes, benevens een pot met zuiver water om bij tijds de handen te kunnen reinigen.

Onze voorouders, waarde lezer, zoowel de minderen als de aanzienlijken gebruikten aan tafel enkel den natuurlijken vork, d. i. de vingers, om de spijzen uit de schotels te nemen en naar den mond te brengen. Men zal dus gemakkelijk begrijpen waarom men thans nog zegt, wanneer men van goed gereed gemaakte spijzen spreekt: „Het is om duim en vingers af te likken!”

De vork dagteekent van de XII eeuw en schijnt het eerst in gebruik gekomen te Venetië, waar hij echter door de priesters in hunne sermoenen heftig aangevallen werd, als zijnde eene verfoeilijke verfijning van weelde.

Men at dus met de vingers, hetgeen bij ons onvermijdelijk de gedachte doet ontstaan, dat onze voorouders in zake van reinheid niet erg kieskeurig waren. Het komt er hier voor ons op aan die zaak in haar juist daglicht te stellen.

Men at toen met de vingers, ja, maar het was ook de gewoonte, van oudsher in zwang, vóór ieder gerecht de handen te wasschen. Op de feestmalen bij de groote heeren stond er achter elken gast, naast den schenker, een paadje of een dienaar met eene schaal vol water, dat na elke wassing vernieuwd werd.

Eerst in de XVIIe eeuw werd het gebruik van vork en lepel algemeen. Koningin Elisabeth van Engeland had een zilveren lepel en vork, welke zij in een koker bewaarde; die harer hofdamen waren slechts van ijzer. Langen tijd bleef bij de voornamen het gebruik in zwang hun eigen lepel en vork mee te brengen, wanneer zij ergens ten disch genoodigd waren.

In de museums van oudheden worden nog twee- en drietandige vorken uit vroegere tijden bewaard.

Hervatten wij, na deze korte uitweiding, den draad van ons verhaal.

Nadat het avondmaal afgeloopen was, schoof Walda haren zetel naast dien van Berthold, legde haren arm om zijnen hals en sprak met streelende stem:

— Ge moet wel erg vermoeid zijn, vadertje?

— Vermoeid, kind?

— Ja, zeker! Ge zijt toch dezen morgen na de raadszitting onmiddellijk vertrokken?

— Dat is zoo, lieveling. En ik heb de omstreken der stad doorkruist zonder een oogenblik aan rusten te denken. Maar de tijd om vermoeid te zijn ontbrak mij, en nu ik weer te huis ben bij u en grootvader, weet ik heusch niet meer of ik waarlijk vermoeid ben geweest!

Nu mengde zich de oude vader van den wagenmaker in het gesprek.

— Maar, mijn zoon, sprak hij, waarom u zoo gedurig inspannen? De andere poorters doen dat toch niet!

— De andere poorters, vader, zijn allen geene gezwoornen der stad.

Zij hebben niet dezelfde verantwoordelijkheid als wij, leden van den raad der gemeente. Wij moeten waken over Meersenberg, en — vervolgde hij op somberen toon — thans meer dan ooit!

— Meester, zegde Vaast, die bewaking laat, naar ik meen, toch niets te wenschen! Dag en nacht houdt men de wacht bij de poorten en op de muren! Er zijn vier torenwachters, de scherpste oogen van Meersenberg, die beurtelings elkander op het belfort aflossen, en vandaar, den seinhoren in de hand, heel den omtrek van Meersenberg bespieden. Meester Lieven smeedt dag in, dag uit, zwaarden, speer- en pijlpunten. De mannen van de gilden en de neringen oefenen zich gedurig in het hanteeren van de wapens. Dezen namiddag nog waren het de twee honderd zwaardmannen, waarvan Meester Lieven de kapitein is. Ware ik geen wagenmaker, dan wilde ik deel maken van het smedersgilde om bij zijne afdeeling ingelijfd te zijn.

— Zoo denk ik er ook over, meende Siemen.

— Stellig is het, ging Vaast voort, dat onze bijl een geducht wapen is, waarvan een welgemikte slag den sterksten beukelaar splijt en waartegen geen helm bestand is; maar dat lange, blinkende zwaard, waarvan de gevestknop bij sommigen tot boven de schouders reikt, en dat men met beide handen zwaait, bekoort mij veel meer! Zulk een zwaard is bijl en lans te zamen. Men moet sterke spieren hebben, dat is waar, maar ik denk dat Siemen en ik onder dit opzicht bij den kloksten smidsgezel niet moeten achterstaan.

— Behalve de afdeeling zwaardmannen van kapitein Lieven, hebben wij, meester Berthold, nog de onze, en de piekeniers, de slingeraars, de boogschutters, de kolveniers, de ruiters van Mher Jan van Lardenoey! Ik denk wel dat wij sterk genoeg zijn om Meersenberg te verdedigen tegen wien het ook zij!

— De vijanden onzer vrijheden bevinden zich niet allen buiten de stad, morde de wagenmaker; zij nestelen ook binnen onze muren!

— Gij bedoelt de edelen, vadertje? onderbrak Walda.

— Ja, kind, en ook nog de lautheid van sommige voorname poorters, meestal vrijgeboren lieden, die al het goede van onze vrijheden niet beseffen, omdat zij vroeger niet geleden hebben zooals wij!

Ik heb dezen namiddag de omstreken der stad doorkruist, en ik zeg het u, 't zijn nare tijden, nare tijden! Toen ik daarstraks de zon zag ondergaan als in een zee van vuur en bloed, werd mijne ziel door sombere voor gevoelens bestormd. . . .

— Maar, vadertje!

— Ja, kind, de storm broeit! Weldra zal hij losbarsten over onze dierbare stad. Wee ons, zoo wij hem niet eensgezind en uit al onze krachten het hoofd bieden!

— Van welken storm spreekt gij, vadertje?

— Van den storm, die verwekt wordt door de booze inzichten van den graaf!

— Heer Hugo is inderdaad geen braaf mensch, fluisterde Walda, zich tegen heur vader aandringend. Ik heb nog nooit door iemand hooren zeggen, dat hij den graaf liefheeft!

— Hij is slechter dan al zijns gelijken, bromde Berthold.

De maagd keek eene poos nadenkend voor zich; daarna met hare groote, zachte oogen heur vader aanblikkend, vervolgde zij:

— Is het dan een voornaam edelman zoo moeilijk zich door de mindere lieden te doen beminnen?

— Ja, kind.

— Ik begrijp dat niet!... Moeder Katrijn vertelde mij daarstraks dat ridder Boso van Gellenghe een duivel in menschengedaante is!

— Die vergelijking is heel juist, lieveling, want het is vooral ridder Boso, die door zijne inblazingen den graaf in zijne hatelijke voornemens versterkt!

— Hebt gij al bemerkt, vadertje, vervolgde het meisje, hoe zonderling heer Boso mij aankijkt, wanneer hij hier voorbijkomt? Er is iets in zijn blik, wat mij telkens eene koude rilling door de leden jaagt!

— Dat is de aangeboren afschrik van de duif voor den wreeden gier, mompelde Berthold de vuisten ballend. Dan, de stem verheffend en zijne dochter met onbeschrijfelijke teederheid in zijne armen drukkend, riep hij:

Wees maar niet bang, zoete, lieve, beste meid! Zoolang ik er ben zal niemand u kwaad doen!

— Wie Walda durft aanraken is een man des doods, dreigden Vaast en Siemen.

Het meisje dankte hen met vriendelijken hoofdknik.

— Ik weet niet waarom hij mij kwaad zou willen doen! Nooit heb ik iets tegen hem misdreven!

— Onschuldig meisje, prevelde de wagenmaker. Daarna zijne armen over zijne breede borst kruisende, vervolgde hij:

Ge schijnt vandaag erg snapziek te zijn, kind!

— Praat ik te veel, vadertje, en verveel ik u?

— Gij mij vervelen? Weet gij dan niet dat ik nooit moede wordt naar u te luisteren?

— Welnu, dan zal ik er nog bijvoegen dat moeder Katrijn mij verteld heeft van Kuno, den beul met zijn scharlaken kolder, die altijd zoo geheimzinnig gaat en komt en de menschen slechts nadert om hun een nakend onheil te verkonden. Men ziet hem slechts bij valavond of s nachts.

Er zijn poorters, die beweren dat meester Kuno geen gewoon mensch is, maar wel een vampier.*

— Inderdaad, kind, dat wordt verteld, maar ge moogt het niet gelooven. Vampieren liggen in hun graf, wanneer de lieve zon het aardrijk beschijnt, en ik, ik heb Kuno reeds op het middaguur ontmoet en met hem gesproken! Dat hij een raadselachtig wezen is, wil ik graag bekennen! Iedereen vreest en ontwijkt hem, iedereen, behalve ik! Verre van hem te haten, zooals ik al de handlangers van den boozen graaf haat, kan ik me zelven niet weerhouden voor Kuno eene onverklaarbare aantrekking te gevoelen... Misschien is het wel omdat zijn gelaat en zelfs de klank zijner stem mij onwillekeurig aan uwe overleden moeder herinneren!...

Bij het hooren dier woorden hief de grootvader, die tot dan stil peinzend in zijn breeden armstoel gezeten was, plotseling de hand op; zijne lippen bewogen zich als wilde hij iets antwoorden. Dit duurde echter slechts een oogenblik; de arm zakte neer en de ouderling hernam zijne vorige houding.

— Mijne moeder, murmelde Walda, ik heb haar, helaas, nooit gekend! Berthold had het hoofd op de borst laten zinken en bleef eene pooze in sombere gepeins voor zich staren.

— Ja, mompelde hij eindelijk, zoo moest op dit oogenblik de zoon zijn, welken het noodlot ons ontroofd heeft.

Bij het hooren dier woorden, hoe stil zij ook geuit werden, voer eene siddering den grijsaard door de leden; zijne handen omklemden de leuning van zijn stoel; hij richtte zich halverlijve op en riep met trillende stem:

— Het noodlot, zegt ge, Berthold? Neen, niet het noodlot, maar wel de barbaarsche schurkerij van een der edele vrienden van den overleden graaf van Meersenberg! Uwe vrouw werd door hem en zijne trawanten vermoord! Uw kind werd door hen medegevoerd! En omdat ik beiden wilde verdedigen, brandden ze mij de oogen uit!

— Vader!

Maar de ouderling ging voort:

— Wat hebben de schurken met mijn dierbaar kleinkind gedaan? Misschien hebben zij het gedood, zooals zij zijne moeder gedood hebben! Misschien hebben zij het ergens in het bosch achtergelaten en is het door de wolven verscheurd geworden! Misschien, en dit is het afgrijselijkste, hebben zij het laten leven en hebben zij er een woest, harteloos soldenier

* Vampieren waren, naar een oud volksbijgeloof, levende lijken, die 's nachts hun graf verlieten om den menschen, vooral de ongehuwde vrouwen, het bloed af te zuigen. Leed een meisje, b.v., aan bleekzucht of bloedarmoede, dan was het dat zij het slachtoffer was van een vampier. In Roemenië en Hongarije bestaat dit bijgeloof nog! Wordt aldaar een overleden verdacht een vampier te zijn, dan vereenigen de boeren zich bij maanloozen nacht op zijn graf, lossen er geweerschoten op en slaan daarna een puntigen paal dwars door zijn lijk heen. Wanneer zal de beschaving dat barbaarsche bijgeloof ontworteld hebben?

van gemaakt, een werktuig in hunne handen om de laten te verdrukken!...

— Lieve grootvader, bad het meisje, waarom u zoo opwinden? Waarom de oude wonde weer openrukken?

— De oude wonde is nooit geheeld geworden, Walda, antwoordde de grijsaard op bitteren toon. Zij bloedt steeds voort, hier in mijn hart, en niets, niets kan haar heelen!...

Op dit oogenblik werd er op gansch bijzondere wijze op de deur geklopt.

— Open, Walda, beval Berthold, het zijn vrienden!

Het meisje gehoorzaamde. Een vijftal poorters traden binnen.

— Wij groeten u, Berthold, en u allen, sprak de voorste.

— Welkom, waarde burgemeester en gij, vrienden van den Raad!

De twee leerknappen waren eerbiedig rechtgesprongen en boden de bezoekers zetels aan. Deze verklaarden echter geen tijd te hebben om te zitten, daar het reeds laat was en zij zich onverwijld naar het raadhuis moesten begeven voor eene buitengewone vergadering van den gemeenteraad.

— Plicht gaat vóór alles, antwoordde Berthold. Dit zeggende wierp ij zijn mantel om en greep zijnen met ijzer beslagen knuppel.

Jongens, sprak hij tot Vaast en Siemen, houdt de wacht totdat ik terugkom. Ik zal op de afgesproken manier kloppen.

— Begrepen, meester!

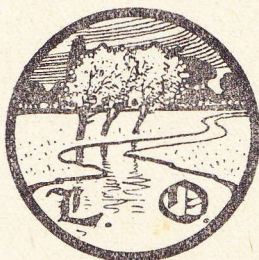
Hierop omhelsde de wagenmaker zijn vader en zijne dochter en verliet met de wethouders zijne woning.

GEMEENTE!

EEN VERHAAL UIT DE XIIe EEUW.

DOOR

C. DE KINDER.

LODEWIJK OPDEBEEK

Uitgever.

— ANTWERPEN —

1914.